

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Микола КОРОТЄЄВ

«08» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА»

Освітній рівень перший (бакалаврський)
Галузь знань: 23 «Соціальна робота»
Спеціальність: 232 «Соціальне забезпечення»
Освітня програма «Соціальне забезпечення»
Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна політика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» . – Умань: Уманський НУС, 2024. 19 с.

Розробник: Валентин ДОМОРОСЛИЙ к. і. н., доцент

 Валентин ДОМОРОСЛИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін

Протокол від « 5 » серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін

 Людмила МАШКОВСЬКА

« 5 » серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від « 8 » серпня 2024 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

УНУС., 2024
В. ДОМОРОСЛИЙ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	23 «Соціальна робота»	Обов’язкова	
Модулів – 1	232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		II	II
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		II	II
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший бакалаврський Освітня програма «Соціальне забезпечення»	Лекції	
		22 год.	8
		Практичні, семінарські	
		38 год.	4
		Індивідуальні завдання	
		Самостійна робота	
60 год.	112		
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Соціальна політика» є формування знань щодо взаємодії органів публічної влади, бізнес-структур і неурядових організацій, розв'язання складних спеціальних завдань та практичних проблем соціального спрямування в контексті сталого розвитку при прийнятті управлінських рішень органами публічної влади, що передбачає застосування теорій, технологій та методів соціального захисту та соціального забезпечення.

Завдання

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти.

формування:

- навичок використання методів аналізу та оцінювання програм сталого розвитку з використанням інструментів соціальної політики у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства; навичок з реалізації своїх прав і обов'язків як члена суспільства, громади, соціальної групи та застосування механізмів синергії влади, громади та бізнесу для долавання кризових явищ в суспільстві;

- навичок усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- навичок бути критичними в оцінюванні, контролю, моніторингу результатів реалізації державної політики у сфері сталого розвитку, соціального захисту та соціального забезпечення;

- навичок спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності) з актуальних питань реалізації цілей сталого розвитку і соціальної політики;

вміння:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми соціальної політики, питання соціальних наслідків у суспільстві, соціального захисту населення, а також внутрішньої і зовнішньої структури системи суспільних взаємозв'язків крізь призму законів і принципів сталого розвитку;

- розробляти тактичні та оперативні плани реалізації соціальної політики на регіональному та загальнодержавному рівні з метою налагодження соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів; працювати у складі робочої групи з дослідницької та пошукової діяльності з питань протистояння соціальним ризикам та балансування інтересів різних соціальних груп;

- розробляти та оцінювати соціальні проекти та плани розвитку адміністративних структур відповідно до міжнародних стандартів соціальної політики та програм сталого розвитку.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти.

Вивченню дисципліни «Соціальна політика» передують такі курси: «Історія та культура України», «Соціальна філософія», «Соціальна психологія», «Соціологія».

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Соціальна політика»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 1	Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності;
		ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;
ЗК 3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 1	Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності;
		ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;
		ПРН 20	Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
ЗК 5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 9	Виявляти готовність до взаємодії з колегами
		ПРН 10	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення;
		ПРН 11	Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення;
		ПРН 12	Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;
		ПРН 13	Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;
		ПРН 17	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;

		ПРН 20	Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей
ЗК 16	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;	ПРН 1	Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності
		ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;
		ПРН 3	Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження;
		ПРН 4	Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;	ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;
		ПРН 7	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення
		ПРН 11	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення;
		ПРН 17	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;
СК 4	Здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю в системі соціального захисту населення;	ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення;

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Соціальна політика», наведено в табл. 2, 3.

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Соціальна політика»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1		лекція, семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2			
1.3			
1.4			
1.5			
2	Уміння/навички:		
2.1	.	лекція, семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1		семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1			

		вирішення конкретних задач і ситуацій	розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2		семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.3		семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.4		семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.5		семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль

Таблиця 3.

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Соціальна філософія»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 2	Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 3	Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження;	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 4	Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 7	Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 11	Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх	Інтерактивні заняття,	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь

	виникнення, тенденції розвитку, соціальний стан певних категорій населення;	наслідки,	моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самотійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 12	Аналізувати ефективність соціальноекономічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності;		Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 13	Аналізувати та оцінювати рівень матеріальноекономічного захисту різних категорій населення;		Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самотійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 17	Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні;		Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 20	Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей		Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самотійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Тема 1. Суспільство – центральне поняття соціальної політики.

Поняття суспільства як соціальної системи. Типології суспільства. Соціальна згуртованість, психологічна сумісність та психологічний клімат. Інституціоналізація як соціальний феномен. Сучасне суспільство та його особливості.

Тема 2. Теоретичні засади соціальної політики.

Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах. Концепція людського розвитку. Людський капітал. Соціальний капітал. Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку. Соціальна держава - основа суспільства соціальної справедливості.

Тема 3. Становлення ринкової економіки в Україні, зміни в соціальній політиці.

Соціально-економічні перетворення в Україні і формування соціальноорієнтованої економіки. Соціальна політика у командно-адміністративній та ринкових системах. Принципи соціальної політики. Пріоритетні напрями соціальної політики в ринковому періоді. Радикальні економічні реформи як необхідна умова і організаційна база соціально-економічних перетворень.

Тема 4. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн

Соціальна структура суспільства: класовий та стратифікаційний підходи. Соціальна політика і соціальна справедливість. Ознаки та функції соціальної держави.

Соціологія бідності та розвиток теоретичних засад соціальної політики в західній соціології XIX – першої половини XXI ст. Розвиток теоретичних підходів до побудови соціальної політики в другій пол. XX ст. Концепція соціальної держави. Соціально-орієнтована економіка. Поняття «соціальна держава».

Напрямки еволюції соціальної політики: визначення системи пріоритетів. Мета і принципи державної соціальної політики. Моделі соціальної держави, а відповідно і соціальної політики: ліберальна (або англосаксонська), континентально-європейська (консервативна) і скандинавська (або соціально-демократична). Патерналістська модель організації соціальної політики. Держава як єдине джерело захисту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 5. Ринок праці та його регулювання в Україні.

Ринок праці як наукова категорія. Становлення ринку праці в Україні. Робоча сила, її показники та методи визначення. Зайнятість населення. Попит на робочі місця. Трудова активність. Трудова мобільність. Рівень трудової мобільності. Міграція робочої сили та її вплив на ринок праці. Види міграції. Зовнішня та внутрішня міграція.

Зайнятість населення і реалізація трудової активності населення. Види зайнятості. Рівень зайнятості. Безробіття, його види та форми. Ситуація на ринку праці України. Шляхи зниження безробіття.

Тема 6. Бідність і шляхи її подолання.

Бідність як соціально-економічне явище. Рівні бідності в різних країнах. Поширення бідності в Україні. Психологічне несприйняття економічної нерівності. Поняття мінімального споживчого бюджету. Прожитковий мінімум. Мінімальний споживчий кошук. Критерії визначення бідності. Показники бідності. Групи ризику за критерієм бідності.

Система державних соціальних стандартів. Шляхи подолання бідності, економічний розвиток, права та соціальні гарантії, перерозподіл доходів.

Тема 7. Молодіжна політика та соціальний захист молоді в Україні.

Молодь як особлива складова суспільства. Структура молоді. Соціальна активність молоді як соціально-економічна категорія. Соціальна активність молоді і розвиток суспільства. Молодіжна політика як складова частина соціальної політики держави.

Допомога молодим людям у здобутті освіти та фаху. Державна політика щодо працевлаштування молоді. Державна підтримка молодих сімей та сімей з дітьми. Державна допомога в забезпеченні молоді житлом. Молодіжні організації і їхнє місце у розробці і реалізації молодіжної політики.

Тема 8. Демографічна політика як складова частина соціальної політики.

Демографічні чинники соціальної політики на сучасному етапі. Демографічна ситуація у світі і її вплив на соціальне становище громадян у різних країнах.

Міграція населення як наслідок демографічних, соціальноекономічних і політичних процесів у світі. Легальна і нелегальна міграція. Біженці. Проблеми, які створюють мігранти для місцевого населення. Проблеми, які виникають у мігрантів і шляхи їх вирішення. Міграція – глобальна проблема сучасності проблема.

Припинення природного приросту населення у розвинутих країнах. Старіння націй і проблеми, що стали наслідком старіння населення. Соціальна політика України щодо збільшення народжуваності.

Тема 9. Соціальна свобода та соціальна відповідальність

Соціальні права і свободи людини і громадянина. Поняття та гарантії прав і свобод людини, основні етапи їх розвитку

Зміст, місце і сутність відповідальності. Характер зв'язку відповідальності і свободи. Відповідальність. Мораль. Право.

Тема 10. Соціальна політика України на фоні світової практики реалізації соціальної політики.

Історичні аспекти розвитку та сучасний стан світової соціальної політики. Типи соціальних держав. Інституції та інституційна організація соціальної політики. Моделі соціальної політики. Загальні тенденції соціальної політики європейських держав.

Глобальні процеси сучасного світу та їх вплив на соціальні процеси. Місце України в світових соціальних процесах. Міграція в Україні та міграція українців і їх вплив на соціальну ситуацію в державі.

Тема 11. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку

Гуманітарна сфера та її складові. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні. Гуманітарна сфера та міжнародне право. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку. Передумови і ресурси гуманітарного розвитку. Суспільна

свідомість. Духовне виробництво. Духовна культура. Стратегічна мета розвитку гуманітарної сфери України. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери.

3. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма						Заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ														
Тема 1. Суспільство – центральне поняття соціальної політики.	10	2	2			6	10							10
Тема 2. Теоретичні засади соціальної політики. Цивілізація і соціальна політика	10	2	2			6	10	2						8
Тема 3. Становлення ринкової економіки в Україні, зміни в соціальній політиці	12	2	4			6	12		2					10
Тема 4. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики економічно розвинутих країн	12	2	4			6	12	2						10
Змістовний модуль 2. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ														
Тема 5. Ринок праці та його регулювання в Україні.	12	2	4			6	12							12
Тема 6. Бідність і шляхи її подолання	12	2	4			5	12	2						10
Тема 7. Молодіжна політика та соціальний захист молоді в Україні	11	2	4			5	11							11

Тема 8. Демографічна політика як складова частина соціальної політики	11	2	4			5	11					11
Тема 9. Соціальна свобода та соціальна відповідальність	11	2	4			5	11		2			9
Тема 10. Соціальна політика України на фоні світової практики реалізації соціальної політики	11	2	4			5	11	2				9
Тема 11. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку	8	2	2			4	8					8
Всього	120	22	38			60	120	8	4			112

4. Теми семінарських (практичних) занять

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ			
1.	Тема 1. Суспільство – центральне поняття соціальної політики	2	
2.	Тема 2. Теоретичні засади соціальної політики. Цивілізація і соціальна політика	2	
3.	Тема 3. Становлення ринкової економіки в Україні, зміни в соціальній політиці.	4	2
4.	Тема 4. Типи соціальної держави та моделі соціальної політики	4	
Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ			
5.	Тема 5. Ринок праці та його регулювання в Україні.	4	
6.	Тема 6. Бідність і шляхи її подолання.	4	
7.	Тема 7. Молодіжна політика та соціальний захист молоді в Україні	4	

8.	Тема 8. Демографічна політика як складова частина соціальної політики	4	2
9.	Тема 9. Соціальна свобода та соціальна відповідальність	4	
10.	Тема 10. Соціальна політика України на фоні світової практики реалізації соціальної політики	4	
11.	Тема 11. Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку	2	
	Всього	38	4

6. Самостійна робота

Самостійне вивчення дисципліни «Соціальна політика» передбачає використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Дисципліна «Соціальна політика» за період свого існування нагромадило величезну кількість літературних джерел - підручників і навчальних посібників, монографій та журнальних статей, публікацій. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна.

Для ефективного використання літератури й виконання поза аудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер. За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і семінарських заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт.

Спочатку потрібно ознайомитися з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з допоміжною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності:

- 1) назва вивченої теми курсу;
- 2) конспект робіт з питань інтелектуальної власності (з вказівкою назви й сторінок першоджерела);
- 3) конспект вказаних вище питань підручника (випишують їхні заголовки і сторінки підручника);
- 4) конспект (за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

№	Назва теми	Години денна	Години заочна
Змістовий модуль 1. . СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ			

1.	Суспільство як сукупність людей, об'єднаних історично обумовленими соціальними формами	6	10
2.	Соціальні пріоритети і механізми управління соціальним розвитком.	6	10
3.	Збереження соціальної стабільності в суспільстві.	6	10
4.	Поділ соціальних функцій між державою, підприємствами, домогосподарствами і неурядовими організаціями.	6	10
Змістовий модуль 2. МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ			
5.	Еволюція поглядів суспільства на соціальну політику.	6	12
6.	Соціальна політика як чинник революційних і еволюційних змін.	5	12
7.	Соціально орієнтована економіка і соціальна політика.	5	12
8.	Патерналістська модель соціальної політики та її принципи.	5	12
9.	Підготовленість населення до змін соціальної політики.	5	12
10.	Криза держави загального добробуту і нові виклики соціальних реформ	5	
11.	Проблеми соціальної сфери при змінах державного ладу, які виникають при переході від капіталізму до соціалізму	5	12
	Всього	60	112

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Соціальна політика» використовуються наступні методи навчання:

Словесні методи навчання:

- лекція - метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою.

- пояснення - вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону.

- бесіда передбачає використання попереднього досвіду з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань. З погляду форми проведення виокремлюють два види бесіди: евристичну і репродуктивну. За місцем у навчальному процесі виділяють бесіди: вступну, поточну, підсумкову.

Наочні методи:

- демонстрація - це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.

- ілюстрація - метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).

- спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Практичні методи навчання. Спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання (практичні та семінарські заняття)

Інтерактивне навчання у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів. При вивченні дисципліни «Філософія» використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова. Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці зі студентами. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів. При викладанні лекційного матеріалу обов'язковим є використання презентацій що є наочністю для студентів та дозволяє краще засвоїти матеріал.

8. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточно-модульний контроль. З дисципліни «Соціальна політика», для якої підсумковий контроль передбачено у формі заліку, на поточно-модульний контроль виділяється 100 балів.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікацією тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Результати поточно-модульного контролю виставляються в журналах обліку роботи викладача.

Повторне виконання модульних контрольних робіт та індивідуальних завдань на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів.

Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання поточно-модульного контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру. Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання поточно-модульного контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання поточно-модульного контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання і не впливає на загальний рейтинг студента.

Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни студент може набрати максимально 100 балів. Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Соціальна політика» (денна форма навчання):

	Поточний (модульний контроль)													Сума балів	
	Змістовий модуль 1 (30 балів)							Змістовий модуль 2 (25 балів)					Іспит		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	T8	T9	T10	T11	МК2	30	100
Сума балів	5	5	5	5	5	5	8	5	5	5	5	5	7		
Практ. Зан	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	3			
Сам.	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2			

робота																			
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни
«Соціальна політика» (заочна форма навчання)**

	Поточний (модульний контроль)													К/р	Іспит	Сума балів
	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	T8	T9	T10	T11	МК2	10	30	100
Сума балів	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5			
Практ. Зан	3	3	3	3	3	3		2	2	2	2	2				
Сам. робота	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2				

Примітка. За виконання кожного практичного та самостійного завдання студент одержує певні бали, а саме:

Практичне завдання оцінюються на максимальні 5 балів (самостійне – 2 бали) якщо:

- практичне (самостійне) завдання виконане своєчасно та правильно;
- студент вільно володіє матеріалом.
- здійснює обґрунтовані висновки

Практичне завдання оцінюються на 4 бали (самостійне – 1,5 бали), якщо:

- завдання виконане своєчасно та правильно;
- зроблені висновки неповні, неконкретні;
- студент не орієнтується в основних теоретичних положеннях.

Практичне завдання оцінюються на 2 бали (самостійне – 0,5 бали), якщо:

- своєчасно, але з помилками виконане завдання;
- зроблені висновки неповні, неконкретні;
- студент не орієнтується в основних теоретичних положеннях.

Мінімальна оцінка для практичного завдання з урахуванням усіх можливих помилок – 1 бал.

Таким чином, за опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних завдань і самостійної роботи, а також за поточний контроль студент може отримати максимально 100 балів.

Для здобувачів освіти заочної форми навчання однією з форм самостійної роботи є виконання контрольної роботи. Контрольна робота складається з 3 теоретичних питань і 1 ситуаційного практичного завдання. Контрольна робота виконується здобувачем особисто та захищається окремо від самостійної. Максимальна сума балів –

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні та захисті контрольної роботи

	1. Текст контрольної роботи	10 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність	

	структури роботи	2
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	3
1.5	Правильність виконання практичного завдання, обґрунтованість висновків.	5
	2. Захист контрольної роботи	6 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	2
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	4

Критерії та шкала оцінювання знань і вмінь студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення.

Доморослий В.І. Методичні рекомендації для вивчення навчальної дисципліни «Соціальна політика» для студентів спеціальностей 072 «Соціальне забезпечення». Умань, 2023. 14 с.

10. Рекомендована література

Базова:

1. Введення в соціальну роботу: Навч. посіб. / Т. В. Семигіна, І. М. Грига, О. С. Шевчук. — Київ: Фенікс, 2021. 288 с.
2. Гриненко А. М. Соціальна політика : навч.-метод. посіб. для самост. вивч Київ: КНЕУ, 2018. 309 с.
3. Дерєга В. В. Соціальна і гуманітарна політика. Миколаїв : ЧДУ ім. П. Могили, 2019. 152 с
4. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки. Київ: Знання-Прес, 2022. 214 с.
5. Іванова О. Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти. Київ: Академія, 2003. 107 с.
6. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні. Чернігів: Чернігів. держ. технол. ун-т, 2019. 320 с.
7. Макарова О. В. Соціальна політика в Україні. Київ: Сочінський, 2015. 244 с.
8. Лібанова Е. Соціально-економічна політика держави та її вплив на зміну соціальної структури суспільства // Україна: аспект праці. 2019. № 8. С. 18–28.
9. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики. Київ, 2020. 199 с.
10. Соціальні служби — родинні: розвиток нових підходів в Україні / За ред. І. М. Григи, Т. В. Семигіної. Київ, 2013. 128 с.

Допоміжна

1. Закон України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” // Відомості Верховної Ради України. 2020. № 48. С. 409.
2. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
3. Людський розвиток в Україні: можливості та напрямки соціальних інвестицій (колективна науково-аналітична монографія). Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, Держкомстат України, 2016. 424 с
4. Малімон В. І. Соціальна і гуманітарна політика : навч. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 352 с.
5. Соціальна політика. Словник: поняття, категорії, терміни: Бучин М.А., Куньч З.Й., Турчин Я.Б., Ільницька У.В. та ін. 2-ге видання доповнене. Львів, 2017. 314 с.
6. Шевчук П.І. Соціальна політика та соціальна безпека людини: Навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2013. 178 с
7. Ярова Л.В. Соціальна політика України в контексті європейської інтеграції: монографія. Одеса: Фенікс, 2021. 320 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] Режим доступу: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/ show/1556-1823/](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-1823/)
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
3. Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною конференцією праці. Т. 1. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1996. С. 554.

4. Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.msp.gov.ua>

5. Сайт Верховної ради України. URL [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)

12. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Бізнес-планування» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

13. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Соціальна політика», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

14. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024-2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. Внесення відповідних коригувань у розподіл балів, що їх отримують студенти під час вивчення дисципліни;
2. Виокремлення теми дисципліни, що викладається англійською мовою;
3. Уточнення кількості аудиторних годин, передбачених для проведення самостійної роботи;
4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.